

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут мистецтв
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ.
ФОРТЕПІАНО**

для студентів

Спеціальності 025 Музичне мистецтво

Освітнього рівня – першого «бакалаврського»

Освітньої програми «Музичне мистецтво»

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	1065/18
Іванчик (підпись)	
(прізвище, ініціали)	
20 10 р.	

Київ – 2018

Розробник:

Економова Ольга Серафимівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: **Економова О.С.** старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Гаркуша Л.І. старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Тітович В.І. доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Куришев Є.В. доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Беренбейн І.С. доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Свириденко Н.С. професор кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 05.08 2018 року № 10

Завідувач кафедри Каблова (T. B. Каблова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи)

6.020204 «Музичне мистецтво»
(назва освітньої програми)

05.08.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) О. М. Олексюк (O. M. Oleksuk)
(підпис)

на 20_/_/ __ Робочу програму перевірено

_____.2018 р.

Заступник директора А. О. Таранник (A.O. Tarannik)
(підпис)

Пролонговано:

на 20_/_/20__ н.р. _____ (_____), «_» 20 р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20_/_/20__ н.р. _____ (_____), «_» 20 р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20_/_/20__ н.р. _____ (_____), «_» 20 р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20_/_/20__ н.р. _____ (_____), «_» 20 р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/годин	<i>4/480</i>	
Курс	<i>III</i>	
Семестр	<i>5</i>	<i>6</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>4</i>	
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>120 годин</i>	
Аудиторні	<i>34 годин</i>	<i>28 годин</i>
Модульний контроль	<i>4 години</i>	<i>2 години</i>
Семестровий контроль	<i>-</i>	<i>30 годин</i>
Самостійна робота	<i>22 години</i>	<i>-</i>
Форма семестрового контролю	<i>-</i>	<i>екзамен</i>

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Основний музичний інструмент. Фортепіано» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Мета курсу – подальший розвиток набутих на попередніх курсах інструментально-виконавських умінь та знань, поглиблення у студентів комплексу виконавських здібностей для подальшої роботи.

Завдання курсу:

- формування навичок створення інтерпретації твору та його реалізації;
- виховання художнього смаку;
- формування творчої самостійності та ініціативи;
- розвиток навичок читання з листа;
- стимулювання просвітницької спрямованості у виконавській діяльності;

Методи роботи курсу обираються відповідно до учбової теми і залежать від конкретних музичних творів кожного студента.

Форми роботи – індивідуальні практичні заняття, які уміщують опанування теоретичним матеріалом щодо сольного виконавства, а також безпосереднє виконання музичної програми.

Засоби навчання – аудіо-, відеоматеріали, методичні рекомендації і вказівки.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу є модульні контрольні роботи та екзамен (6 семестр).

У результаті вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» у студентів мають бути сформовані такі фахові та загальні компетентності:

– *інструментально-виконавська* (вільне володіння музичним інструментом (інструментами) та здатність його використовувати у навчальній і концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; володіння методами навчання гри на музичних інструментах; здатність організувати інструментальне музикування школярів на уроках музичного мистецтва та в позанавчальний час);

– *світоглядна* (наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; загальнокультурна ерудиція, світогляд; розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії; збереження національних духовних традицій);

– *інформаційна* (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які

містять текстовий, аудіо- і відеоматеріал у соціальній та професійній діяльності);

– *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху)

3.Програмні результати навчання

- Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати в команді (музично-творчому колективі). Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами;
- Володіння методами та навичками сольного виконання, оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
- Здатність застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності, використовувати базові методи та прийоми викладання гри на інструменті.

Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- вільно володіти музичним інструментом, уміти використовувати його у концертно-виконавській діяльності; мати навички читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; володіти методами навчання гри на музичних інструментах; бути здатним організувати інструментальне музикування школярів у початкових мистецьких навчальних закладах;
- мати ціннісно орієнтовану позицію; загальнокультурну ерудицію, світогляд; розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії; бути здатним до збереження національних духовних традицій;
- уміти самостійного вишукувати та обробляти інформацію з різних джерел для розгляду конкретних питань; мати здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- та відеоматеріал, для професійної діяльності;
- бути готовим до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямовувати свої вміння на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у фаховій діяльності; прагнути до особистісно-професійного лідерства та успіх

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

III курс								
№ тем	Назви теоретичних/практических розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семестровий контроль	Практических	Модульний контроль	
V СЕМЕСТР								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9:								
Вдосконалення та закріплення виконавських навичок								
9.1	Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів	13	8			8		
9.2	Педагогічно-виконавський задум	13	8			8		
	МКР	2					2	
Разом		28	16			16	2	
Усього за V семестр		60	34			34	4	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 10:								
Структура та драматургія дитячих творів різних жанрів								
10.1	Драматургія сонатної форми	15	9			9		
10.2	Темо-ритмічні та динамічні характеристики фортепіанного виконавства	15	9			9		
	МКР	2					2	
Разом		32	18			18	2	
Усього за V семестр		60	34			34	4	
VI СЕМЕСТР								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 11:								
Фортепіанно-художня виразність								
11.1	Розширення музичного світогляду	7	7			7		
11.2	Опанування технічних та виконавських навичок у творах шкільного репертуару	7	7			7		
	МКР	1					1	
Разом		15	14			14	1	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 12:								
Удосконалення та закріплення фортепіанно-художніх навичок								
12.1	Опанування різних форм звуковидобування	7	7			7		
12.2	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень	7	7			7		
	МКР, семестровий контроль	31			30		1	
Разом		45	14		30	14	1	
Усього за VI семестр		60	28		30	28	2	
УСЬОГО за III курс		120	62		30	62	6	
УСЬОГО за III курс		120	62		30	62	22	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9 (ІІІ КУРС, V СЕМЕСТР)

Вдосконалення та закріплення виконавських навичок

Тема 9.1. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.

Знання особливостей звуковидобування в творах різних жанрів, стилів.

Художньо-виразне виконання творів з слухання у відповідності до стилю.

Тема 9.2. Педагогічно-виконавський задум.

Аналіз стильових особливостей виконання всієї програми. Репетиційна робота щодо реалізації художнього замислу.

Основна література: 1 – 5

Додаткова література: 1-8 .

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 10 (ІІІ КУРС, V семестр)

Структура та драматургія творів різних жанрів

Тема 10.1. Драматургія сонатної форми.

Аналіз структури творів виконуваної програми. Ознайомлення з драматургією сонатного алегро.

Тема 10.2. Темпо-ритмічні та динамічні характеристики фортепіанного виконавства. Ритм і жанрово-стильові особливості музики. Розвиток почуття темпо-ритму та ритмічного фразування. Виховання свободи музично-ритмічного руху, агогіки, рубато.

Основна література: 1 – 5.

Додаткова література: 1-8 .

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 11 (ІІІ КУРС, VIСЕМЕСТР)

Фортепіанно-художня виразність

Тема 11.1. Розширення музичного світогляду.

Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів. Характеристика рис кожного музичного твору. Визначення інтонаційної, динамічної, ритмічної функції артикуляції. Закріплення навичок кантиленного звуковидобування.

Тема 11.2. Опанування технічних та виконавських навичок у творах шкільного репертуару.

Удосконалення роботи над технічним розвитком студентів, розвинення різних видів техніки. Опанування сучасних ритмів на основі вивчення та осмислення різноманітних ритмічних схем та формул фортепіанної музики.

Основна література: 1 – 5.

Додаткова література: 1-8 .

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 12 (ІІ КУРС, VI СЕМЕСТР)

Удосконалення та закріплення фортепіанно-художніх навичок

Тема 12.1. Опанування різних форм звуковидобування.

Удосконалення навичок кантиленного звуку. Читання з листа творів з модуляцією, складним ритмом. Оволодіння вмінням якісного звуковидобування, динаміки, штриха, фразування, виразності, виконання музичних творів різних за стилем, змістом, характером.

Тема 12.2. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.

Розвиток самоконтролю за своїми діями, грою та інтонаційною і образною точністю виконання. Вміння дати емоційно-образну та раціонально-логічну оцінку власному виконанню музики. Творче ставлення до музичних творів, враховуючи характерні риси кожного твору програми.

Основна література: 1 – 5.

Додаткова література: 1-8 .

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	16	16	18	18	14	14	14	14
Лабораторна робота	10	16	160	18	180	14	140	14	140
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	-	-	-	-
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	211	-	233	-	179	-	179	
Максимальна кількість балів		444			358				
Розрахунок кофіцієнта		-			Усього за період роботи до екзамену 802 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 13,36); екзамен - 40 балів.				

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА
ІІІ курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тема 9.1. Формування виконавських навичок на п'есах дитячого репертуару. Знання особливостей звуковедення у творах різних жанрів, стилів.	5	Нотна література	Прослуховування	5
2.	Тема 9.2. Інтерпретаційна модель музичного твору. Аналіз стильових особливостей виконання програми. Твори кантиленного характеру.. Емоційно-образний зміст музичних творів. .	5	Нотна література	Прослуховування	5
3.	Тема 10.1. Аналіз структурних творів виконуваної програми. Ознайомлення з драматургією сонатного алегро.	6	Нотна література	Прослуховування	5
4.	Тема 10.2. Вміння імпровізувати за даною гармонічною схемою. Оволодіння навичками спрощення та ускладнення фактури акомпанементу. Формування гнучкості та природності інтонації.	6	Нотна література	Прослуховування	5
	Усього за навчальний рік	22			20

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерій оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>Практичне виконання поліфонічного твору</i>	своєчасність виконання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
2.	<i>Прослуховування під час роботи в класі: дотримання основних етапів вивчення особливостей поліфонічної техніки</i>			8
3.	<i>Розуміння побудови фактури та поліфонічних елементів музичної тканини</i>			6
4.	<i>Взаємозв'язок технічних і художньо-музичних завдань</i>			6
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>Практичне виконання творів, що передбачено індивідуальним робочим планом студента: поліфонічний твір, твори великої форми і п'еси</i>	своєчасність виконання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
5.	<i>Відкрите прослуховування: вільне володіння музичними творами у процесі публічного виступу</i>			5
6.	<i>Володіння навичками поліфонічного мислення та стилевими особливостями</i>			5
7.	<i>Опанування драматургією музичного образу і навичками концептуального мислення у творах великої форми</i>			5
8.	<i>Реалізації виконавського задуму інтерпретації музичних творів</i>			5
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 3	Критерії оцінювання		Бали

1.	<i>Практичне виконання п'єс кантиленного чи віртуозного характеру</i>	своєчасність виконання	1	8
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
9.	<i>Прослуховування під час роботи в класі: розкриття індивідуального розуміння художнього образу музичних творів</i>			8
10.	<i>Коригування виконавського задуму та звукового результату</i>			9
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 4	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>Практичне виконання творів з індивідуального плану студентів: поліфонічний твір, твір великої форми, 2 п'єси</i>	своєчасність виконання	1	6
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
11.	<i>Відкрите прослуховування (екзамен) : опанування рівня владіння музичним інструментом, артистичне виконання музичного твору, оригінальність та зрілість інтерпретаторського мислення</i>			6
12.	<i>Відтворення музичного твору у відповідності до стилю художньо-виразної досконалості</i>			7
13.	<i>Коригування звукового результату та змістового і виразного виконання</i>			6
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерій оцінювання:

Програма екзамену складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, яка повинна максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури.

Програма екзамену повинна включати:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (сонатне алегро, класичні варіації, рондо, частина концерту);
- п'єса;
- твір шкільного репертуару.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 - 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 - 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 - 68
Незадовільно	0 - 59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

Аудиторні (практичні) заняття – 62 год. Самостійна робота – 22 год. Модульний контроль – 6 год.
 Семестровий контроль - **30 год.**

	V семестр				VI семестр			
	Змістовий модуль 9	Змістовий модуль 10	Змістовий модуль 11	Змістовий модуль 12				
Модулі	Змістовий модуль 9	Змістовий модуль 10	Змістовий модуль 11	Змістовий модуль 12				
Назва модуля	Удосконалення і закріплення виконавських навичок		Структура та драматургія творів різних жанрів		Фортепіанно-художня виразність		Удосконалення та закріплення фортепіанно-технічних навичок	
К-ть балів за модуль	211 балів		233 бали		179 балів		179 балів	
Заняття	1 – 8	9 - 16	17 - 25	26– 34	1 – 7	8 - 14	15 – 21	22 – 28
Лекційні								
Семінари								
Практичні	8	8	9	9	7	7	7	7
Назва начального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів	Тема 1.2. Педагогічно-виконавський задум	Тема 2.1. Драматургія сонатної форми	Тема 2.2. Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики	Тема 3.1. Розширення музичного світогляду	Тема 3.2. Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару та етюдах	Тема 4.1. Опанування форм звуковидобування	Тема 4.2. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	-	-	-	-
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.		Модульна контрольна робота 25 б.	
Усього без урахування коефіцієнту – 802 балів (що прирівнюється до 60 балів) коефіцієнт – 13,36 екзамен 40 б.								

8. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

ЕТЮДИ ІІІ рік навчання

Беренс Г. Тв.70.50 маленьких фортепіанних п'ес без октав: №№31,33, 43, 44, 47, 48, 50.
Беркович І. Альбом “Юний музикант”. Розд. 4. Етюди: №№ 11- 21. Маленькі етюди:
№№ 15- 32.

Гедіке О. Тв. 6. 20 маленьких п'ес для початківців: № 5. Тв. 32. 40 мелодійних етюдів
для початківців: №№ 11, 12, 15, 18, 19, 24. Тв. 46. 50 легких п'ес для фортепіано.
Зош.2: №27 Тв. 47. 30 легких етюдів: №№2, 7, 15. Тв. 59. Етюд № 14.

Гнєсіна О. Етюди на стрибки: №№ 1- 4.

Гречанінов О. Тв. 98. Дитячий альбом: Етюд Мі мажор. Тв.123. Намисто: Етюд Соль
мажор.

Зірінг В. Тв. 36. Етюд № 2.

Лекуппе Ф. Тв. 17. Азбука. 25 легких етюдів: №№3, 6, 7, 9, 18, 21, 23.

Лемуан А. Тв. 37. Етюди №№ 1, 2, 6, 7, 10, 17, 27.

Лешгорн А. Тв. 65. Вибрані етюди для початківців: №№ 3, 5-7, 9, 27, 29.

Черні К. Вибрані фортепіанні етюди. Під ред. Г.Гермера. Ч.1: №№ 10, 11, 13- 18, 20,
21, 23- 29, 40.

Етюди для фортепіано. Вип. 2. Ред. В. Дельнової (за вибором).

Беркович І. Маленькі етюди: №№ 33- 40.

Гедіке О. Тв. 32. 40 мелодійних етюдів для початківців: №№ 23., 29-32. Тв. 47. 30 легких
етюдів: №№ 10, 16, 18, 21, 26. Тв. 58. 25 легких п'ес: №№ 13,18, 20.

Гнєсіна О. Маленькі етюди для починаючих. Зош. 4: №№31, 33.

Григорян Г. Два етюда .

Зірінг В. Тв. 36. Етюди: №№ 1, 2.

Лак Т. Тв. 172. Етюди: №№ 5, 6, 8.

Лемуан А. Тв. 37. Етюди: №№ 4, 5, 9, 11, 12, 15, 16, 20- 23, 35, 39.

Лешгорн А. Тв. 65. Вибрані етюди для починаючих (за вибором).

Майкапар С. Тв. 33. Мініатюри: Біля моря вночі.

Черні К. Тв. 821. Етюди: №№5, 7, 24, 26, 33, 35. Вибрані фортепіанні етюди. Під. Ред.
Г. Гермера. Ч. 1: № 17,18, 21- 23, 25, 26, 28, 30- 32, 34- 36, 38, 41- 43, 45, 46.

П'ЄСИ ІІІ рік навчання

Аверченко А. Три мініатюри.

Барток Б. Дітям. Зош. 1: №№ 1- 3, 5- 7. Мікрокосмос. Зош.1, 2 (за вибором).

Беркович І. Румунська пісня.

Бетховен Л. Екосези: Мі-бемоль мажор, Соль мажор .

Благой Д. Альбом п'ес. Зош. 1: Прогулянка, Жарт.

Бойко Р. Маленька сюїта: Зелені карпати, Стара хата, Думка .

Виноградов Ю. Танок ляльки.

Волков В.30 п'ес для фортепіано Вечірня пісня. Чотири п'єси.

Гайдн І. Менует Соль мажор.

Гедіке А. Тв. 6. №№ 5, 8, 15, 19. Тв. 58. Прелюдія.

Гендель Г. Арія ре мінор, Менует мі мінор.

Гліер Р. Арлекін.

Гнєсіна О. П'єси- малюнки: № 10. Казочка.

Голубєв Є. Тв. 27. Колискова.
Гречанінов О. Тв. 98. Дитячий альбом (твори за вибором).
Тв. 123.Намисто (за вибором).
Дваріонас Б. Маленька сюїта: Прелюдія
Дроздов О. В Башкирії, Українська пісня
Жербін М. Косолапий ведмедик
Жилінський А. Дятел та зозуля, Танок
Кабалевський Д. Тв. 27. Вибрані п'єси: Старовинний танок.
Барвинський В. Дощ.
Барток Б. Вибрані дитячі п'єси (за вибором). Дітям: Зош. 1: №№ 13- 15, Зош. 2: №№ 23, 26- 28 . Мікрокосмос. Зош. 2, 3 (за вибором).
Бетховен Л. П'ять шотландських народних пісень (за вибором).
Гайдн І. Дві п'єси: Фа мажор, Mi- bemol мажор.
Геворкян Ю.Альбом дитячих п'єс для фортепіано (за вибором).
Гедіке О. Тв. 6. 20 маленьких п'єс для починаючих: №14.
Гендель Г. Три менуeta: Фа мажор, ре мінор.
Глінка М. Полька, Почуття.
Гліер Р. Тв. 43. Маленький марш.
Гнєсіна О. П'єси- картини: № 4.Зі стрібалкою, № 9.Засяяло сонечко.
Гречанінов О. Тв. 118. Східний наспів.
Дваріонас Б. Маленька сюїта: Вальс соль мінор, Млин, Прелюдія.
Живцов А. У печері. Анютини оченята. Вальс
Кабалевський Д. Тв. 27. Токатина . Тв. 39. Клоуни.
Кирвер К. Сонце сідає за море.
Коломієць А. Козачок.

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ

Ш рік навчання

Бах І.С Нотний зошит Анни Магдалени Бах: Менует Соль мажор, Менует ре мінор, Волинка Ре мажор, Полонец соль мінор № 2.
Бем Г. Менует.
Бланжині Ф. Аріета.
Беркович І. Поліфонічні п'єси.
Гендель Г. Дві сарабанди: Фа мажор, ре мінор. Менует.
Гольденвейзер О. Тв. 16. № 13 Фугета.
Кореллі А. Сарабанда.
Кригер І. Менует.
Лисенко М. Українська пісня.
Павлюченко В. Фугета.
Свиридов Г. Альбом п'єс для дітей: Колискова пісенька.
Слонов Ю. П'єси для дітей: Прелюдія.
Шишаков Ю. Канон.
Щурівський Ю. Канон.
Антофеєв Б. Пісенька.
Арман А. Фугета До мажор.
Бах І.Х. Алегрето.
Бах Ф.Е. Менует.
Ботяров Є. Канон.

Гендель Г. Алеманда.
Герштейн Г. Канон ля мінор.
Гольденвейзер О. Тв. 15. Фугета № 13.
Іванов- Радкевич М. Вісім поліфонічних двоголосних п'ес: №№ 3, 6.
Карташов М. Щира розмова.
Кірнбергер I. Менует Mi мажор.
Кореллі А. Сарабанда мі мінор.
Кребс I. Пасп'є, Менует.
Кригер I. Сарабанда.
Кунау I. Сарабанда.

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ ФОРМИ **ІІІ рік навчання**

Беркович I. Школа гри на фортепіано: Сонатина Соль мажор.
Бетховен Л. Сонатина Соль мажор, ч.1, 2.
Благой Д. Альбом п'ес: Маленькі варіації соль мінор.
Гедіке О. Тв. 36. Сонатина До мажор, Тв. 46. Тема з варіаціями.
Діабеллі А. Сонатина Fa мажор.
Жилінський А. Сонатина Соль мажор.
Жупанович Л. Варіації на тему дитячої пісні.
Кабалевський Д. Тв. 51. Варіації Fa мажор.
Клементі М. Тв. 36. №1. Сонатина До мажор.
Лукомський Л. Сонатина Ре мажор.
Плейель I. Сонатина Ре мажор.
Раков М. Сонатина Ре мажор.
Салютринська Т. Сонатина Соль мажор.
Андре А. Тв. 34. Сонатина № 5 Fa мажор, ч. 1.
Беркович I. Сонатина До мажор.
Бетховен Л. Сонатина Fa мажор.
Благой Д. Альбом п'ес: Маленькі варіації Ля мажор.
Гліер Р. Тв.43. Рондо.
Гнєсіна О. Тема та шість маленьких варіацій Соль мажор.
Діабеллі А. Тв. 151. Сонатина № 1: Рондо.
Кабалевський Д. Тв. 27. Сонатина ля мінор.
Моцарт В. Сонатина соль мінор.
Раков М. Сонатина До мажор.
Рожавська Ю. Сонатина ч. 2.
Сільванський М. Легкий концерт Соль мажор.
Сорокін К. Тема з варіаціями ля мінор.
Фоглер Г. Концерт До мажор.
Чимароза Д. Сонатина ре мінор.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. – М.: Музыка, 1978. – 287 с.2екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв
2. Голубовская Н. И. Искусство педализации. – Л.: Сов. композитор, 1985. – 96 с. Посилання на електронний варіант:<http://kubg.edu.ua/4872/>
3. Кабалевський Д. Б. Про трьох китів та про інші цікаві речі. – К.: Муз. Україна, 1973. – 190 с. 8 екзмп. В бібліотеці Інституту мистецтв
4. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструменту.: навч.-метод. посібник для студентів В.Н.З.. К.: Київський ун-т імені Б.Грінченка ,2013.- 100с.(30 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв.
5. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры. 5-е изд. –М.: Музыка,1987- 238с. 2 екз. в бібліотеці Інституту мистецтв.

Додаткова література

- 1 Курковский Г. В. Питання фортепіанного виконавства. Збірник статей. – К.: Муз. Україна, 1983. - 139 с.
- 2 Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. – М.: Искусство, 1985. – 144с. .
3. Малиновская А. В. Класс основного музыкального инструмента. Искусство фортепианного интонирования. Учебное пособие для вузов. – М.: Искусство, 2005. – 379 с.
4. Маргулис В. И. Об интерпретации произведений Бетховена. – М.: Музыка, 1991. – 75 с.
5. Милич Б. Е. Воспитание ученика-пианиста в 5-7 классах ДМШ. – К.: Муз. Україна, 1982. – 86 с.
- 6 Милич Б. О. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів. – К.: Муз. Україна, 1971. – 62 с.
- 7 А. Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Л. И. Ройzman. – М.: Музыка, 1977. – 127 с.
8. Савшинский С. И. Пианист и его робота / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 185 с.